

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 219/07-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. septembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť I. S., N., zastúpeného advokátkou JUDr. R. F., Š., vo veci namietaného porušenia jeho:

a) základného práva podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Trnave v konaniach vedených pod sp. zn. 5 Tpo 80/04, 4 Tpo 14/05, 3 Tpo 40/05 a 5 Tpo 62/05,

b) základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5, ako aj čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 5 ods. 3 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tpo 62/05 vo veci rozhodovania o jeho sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu Trnava, ktorým bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie na slobodu z 13. mája 2005,

c) základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nerozhodnutím Krajského súdu v Trnave o jeho žiadosti o nahradenie väzby sľubom z 18. augusta 2005 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tpo 62/05,

d) základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 3 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v súvislosti s jeho podnetmi na podanie sťažnosti pre porušenie zákona v konaniach vedených pod sp. zn. IV Pz 83/05 a IV Pz 115/05, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 27. decembra 2005 doručené podanie I. S., N. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. R. F., Š., v ktorej namieta porušenie svojho:

a) základného práva podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 5 Tpo 80/04, 4 Tpo 14/05, 3 Tpo 40/05 a 5 Tpo 62/05,

b) základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5, ako aj čl. 48 ods. 2 ústavy, práv podľa čl. 5 ods. 3 a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tpo 62/05 vo veci rozhodovania o jeho sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“), ktorým bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie na slobodu z 13. mája 2005,

c) základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru nerozhodnutím krajského súdu o jeho žiadosti o nahradenie väzby sľubom z 18. augusta 2005 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tpo 62/05,

d) základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 3 a čl. 6 dohovoru postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v súvislosti s jeho podnetmi na podanie sťažnosti pre porušenie zákona v konaniach vedených pod sp. zn. IV Pz 83/05 a IV Pz 115/05.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 210/04 z 15. novembra 2004 bol podľa § 67 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný poriadok“) vzatý do väzby. O jeho sťažnosti proti uzneseniu z 15. novembra 2004 rozhodol krajský súd uznesením č. k.

5 Tpo 80/04-20 z 30. novembra 2004.

Uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 8/05 z 2. februára 2005 bol sťažovateľ prepustený na slobodu. Krajská prokuratúra v Trnave podala proti tomuto uzneseniu sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením č. k. 4 Tpo 14/05-24 z 24. marca 2005.

Uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 104/05 z 27. apríla 2005 bola sťažovateľovi predĺžená väzba do 12. novembra 2005. Sťažovateľ podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením č. k. 3 Tpo 40/05-12 zo 14. júna 2005.

Okresný súd uznesením sp. zn. Tp 128/05 z 18. mája 2005 zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie na slobodu. Sťažovateľ proti tomuto uzneseniu podal 25. mája 2005 sťažnosť predloženú krajskému súdu 20. júna 2005, ktorý uznesením sp. zn. 5 Tpo 53/05 z 30. júna 2005 spis v tejto veci vrátil okresnému súdu s požiadavkou pripojenia vyšetrovacieho spisu.

Uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 163/05 z 15. júla 2005, ktoré nadobudlo právoplatnosť 26. júla 2005 boli zmenené dôvody väzby sťažovateľa [bol zrušený dôvod väzby podľa § 67 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a väzba ďalej pokračovala z dôvodu podľa § 67 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku]. Na základe uvedenej skutočnosti sťažovateľ podaním doručeným krajskému súdu 18. augusta 2005 doplnil svoju sťažnosť proti uzneseniu z 18. mája 2005, v ktorom mu ponúkol nahradenie väzby písomným sľubom. Krajský súd o uvedenej sťažnosti napokon rozhodol uznesením č. k. 5 Tpo 62/05-23 z 30. augusta 2005 doručeným sťažovateľovi 30. septembra 2005, v ktorom sa k podanému písomnému sľubu nevyjadril a ani o ňom nerozhodol.

Sťažovateľ v dôsledku uvedených, podľa neho procesných pochybení orgánov činných v trestnom konaní „*podal 13. 05. 2005, 30. 05. 2005 a 4. 07. 2005 sťažnosť pre porušenie zákona*“ Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

Generálna prokuratúra sťažovateľa pripisom sp. zn. IV. Pz 83/05-15 z 8. júla 2005

(doručeným 14. júla 2005) upovedomila, že jeho podnety jej boli najvyšším súdom postúpené. O spôsobe vybavenia jeho „sťažnosti“ bol sťažovateľ generálnou prokuratúrou upovedomený prípisom sp. zn. IV Pz 83/05-37 z 9. augusta 2005 (doručeným 22. augusta 2005), ktorým neboli jeho námietky týkajúce sa postupu orgánov činných v trestnom konaní vedenom proti nemu vo fáze prípravného konania a v rámci rozhodovania o väzbe akceptované.

Sťažovateľ podal 25. augusta 2005 proti postupu prokurátora generálnej prokuratúry „sťažnosť“. Podaním adresovaným generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky doručeným mu 20. októbra 2005 požiadal o urýchlenie konania vo veci tejto „sťažnosti“. O jej vybavení bol sťažovateľ upovedomený prípisom sp. zn. IV Pz 115/05-20 z 26. októbra 2005 (doručeným 31. októbra 2005) riaditeľom trestného odboru, ktorý „*nevyhovel žiadostiam a sťažnostiam... a tieto nepredložil Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie*“.

Sťažovateľ namietal, že k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy došlo tým, že v jeho trestnej veci rozhodovali traja predsedovia senátu krajského súdu. Vzhľadom na to, že v prípravnom konaní bol okresným súdom ustanovený dozorujúci sudca, v konaní vedenom krajským súdom mal podľa sťažovateľa „*o všetkých sťažnostiach a odvolaniach proti jeho rozhodnutiam rozhodovať jeden zákonný sudca... predseda senátu ..., určený rozvrhom práce na Krajskom súde Trnava na rozhodovanie o sťažnosti... proti uzneseniu č. Tp 210/04 zo dňa 15. 11. 2004*“.

Vo vzťahu k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ namietal, že orgány činné v trestnom konaní v jeho väzobnej veci nepostupovali s náležitou starostlivosťou, urýchlene, prednostne a bez prietahov, pretože rozhodnutie krajského súdu č. k. 5 Tpo 62/05-23 z 30. augusta 2005 mu bolo doručené až 30. septembra 2005, t. j. po uplynutí viac ako štyroch mesiacov od spísania jeho sťažnosti 25. mája 2005.

Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru došlo tým, že krajský súd uznesením č. k.

5 Tpo 62/05-23 z 30. augusta 2005 nerozhodol o jeho žiadosti o nahradenie väzby písomným sľubom z 18. augusta 2005.

K porušeniu práv sťažovateľa došlo podľa neho aj postupom generálnej prokuratúry v konaní o jeho „*podnetoch*“, ktorými namietal „*zásadné porušenie jeho ľudských práv a slobôd a zároveň procesných práv jeho ako obvineného v trestnom konaní, ktorému je obmedzená osobná sloboda výkonom väzby*“. Sťažovateľ tvrdil, že postup generálnej prokuratúry pri vybavovaní uvedených podnetov bol poznačený prietiahmi a taktiež že sa generálna prokuratúra jeho „*podnetmi*“ dostatočným spôsobom nezaoberala.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal takýto nález:

„1. Krajský súd v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tpo 80/04, 4 Tpo 14/05, 3 Tpo 40/05, 5 Tpo 62/05 porušil

a) Čl. 48 ods. 1 Ústavy SR tým, že sťažovateľ bol odňatý svojmu zákonnému sudcovi;

b) Čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, Čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy SR, čl. 5 ods.3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tým, že nepostupoval s náležitou starostlivosťou, urýchlene, prednostne a bez prietáhov.

c) Čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky tým, že uznesením Krajského súdu Trnava sp. zn. 5 Tpo 62/05-23 dňa 30. 08. 2005 nebolo rozhodnuté o alternatívnej žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na základe sľubu.

2. Generálna prokuratúra SR v konaní vedenom pod č. IV Pz 83/05, IV Pz 115/05 porušila Čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, Čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy SR, čl. 5 ods.3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tým, že nepostupovala s náležitou starostlivosťou, urýchlene, prednostne a bez prietáhov.

3. I. S., nar. 29. 09. 1966, trvale bytom: N. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 19.600,- Sk (slovom devätnásťtisícšesťsto Slovenských korún), ktorú sú Krajský súd v Trnave a Generálna prokuratúra SR povinní vyplatiť jeho advokátovi JUDr.

R. F., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

4. I. S. priznáva náhradu škody vo výške 500.000,- Sk (slovom päťsto Slovenských korún), ktorú sú mu Krajský súd v Trnave a Generálna prokuratúra SR povinní vyplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu:

a) základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 5 Tpo 80/04, 4 Tpo 14/05, 3 Tpo 40/05 a 5 Tpo 62/05,

b) základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5, ako aj čl. 48 ods. 2 ústavy, práv podľa čl. 5 ods. 3 a čl. 6 dohovoru postupom okresného súdu a krajského súdu pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie na slobodu z 13. mája 2005,

c) základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru nerozhodnutím krajského súdu o jeho žiadosti o nahradenie väzby sľubom z 18. augusta 2005

Sťažovateľ v sťažnosti namietal porušenie svojho práva na zákonného sudcu

v konaniach vedených krajským súdom pod sp. zn. 5 Tpo 80/04, 4 Tpo 14/05, 3 Tpo 40/05 a 5 Tpo 62/05. Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že z týchto konaní posledne prebiehajúcim bolo konanie vedené pod sp. zn. 5 Tpo 62/05, ktoré bolo právoplatne skončené rozhodnutím krajského súdu z 30. augusta 2005 doručeným sťažovateľovi 30. septembra 2005.

K namietanému porušeniu sťažovateľových práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 3 a čl. 6 dohovoru malo dôjsť aj postupom okresného súdu a krajského súdu v konaní o jeho žiadosti o prepustenie na slobodu z 13. mája 2005, a tým, že krajský súd v tomto konaní nerozhodol o žiadosti sťažovateľa o nahradenie jeho väzby sľubom z 18. augusta 2005. Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uvedené konanie bolo právoplatne skončené rozhodnutím krajského súdu z 30. augusta 2005 a sťažovateľovi bolo doručené 30. septembra 2005.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02). Jednou zo zákonných podmienok pre jej prijatie na ďalšie konanie podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde je jej podanie v zákonom stanovenej lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom stanovenej lehoty neumožňuje kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

Sťažovateľ v rámci odôvodnenia zachovania lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu poukázal na svoje podania doručené ústavnému súdu 2. júna 2005 a 20. októbra 2005, t. j. pred podaním jeho sťažnosti, ktoré boli ústavným súdom odložené v zmysle § 23a zákona o ústavnom súde.

O odložení uvedených podaní bol sťažovateľ ústavným súdom upovedomený listami

zo 16. júna 2005 a 9. novembra 2005. V prvom z nich bol navyše sťažovateľ aj podrobne poučený o zákonných náležitostiach sťažnosti. Doručenie uvedených podaní sťažovateľom ústavnému súdu však nemá žiadny vplyv na plynutie lehoty v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

V rámci odôvodnenia zachovania lehoty podania sťažnosti ústavnému súdu sťažovateľ taktiež poukázal na skutočnosť, že doručil generálnej prokuratúre podnet na podanie sťažnosti pre porušenie zákona, ktorý bol oznámením generálnej prokuratúry sp. zn. IV Pz 115/05-20 z 26. októbra 2005 ako nedôvodný odložený. Od dátumu doručenia uvedeného oznámenia odvodzuje zrejme sťažovateľ zachovanie lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej mimoriadne opravné prostriedky, ktoré sťažovateľ nemôže uplatniť osobne, nemožno považovať za účinné právne prostriedky nápravy, ktoré sú mu priamo dostupné. Preto podnet na podanie sťažnosti pre porušenie zákona nemá na plynutie lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde žiadny vplyv. Plynutie uvedenej lehoty nie je totiž podmienené snahou sťažovateľa využiť mimoriadne opravné prostriedky, ale naplnením skutočností uvedených v ustanovení § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde (m. m. I. ÚS 209/03).

Z uvedeného vyplýva, že sťažnosť sťažovateľa podaná na poštovú prepravu 22. decembra 2005 (doručená ústavnému súdu 27. decembra 2005) bola podaná po uplynutí dvojmesačnej lehoty po právoplatnosti rozhodnutia krajského súdu z 30. augusta 2005 (doručeného sťažovateľovi 30. septembra 2005), ktorým malo dôjsť k porušeniu ním označených práv.

Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy,

ako aj práv podľa čl. 5 ods. 3 a čl. 6 dohovoru postupom a rozhodnutím generálnej prokuratúry pri vybavovaní podnetov sťažovateľa na podanie sťažnosti pre porušenie zákona v konaniach vedených pod sp. zn. IVPz 83/05 a IVPz 115/05

K porušeniu sťažovateľových práv malo dôjsť v dôsledku prietáhov vzniknutých v postupe generálnej prokuratúry pri vybavovaní jeho podaní (podnetu na podanie sťažnosti pre porušenie zákona a „sťažnosti“ proti spôsobu vybavenia tohto podnetu, ktorá bola generálnou prokuratúrou považovaná za opakovaný podnet) a taktiež v dôsledku spôsobu vybavenia týchto podaní generálnou prokuratúrou, ktorá ich ako nedôvodné odložila. Sťažovateľ bol o odložení svojich podnetov generálnou prokuratúrou vyrozumieť listami z 9. augusta 2005 a 26. októbra 2005.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil (napr. m. m. I. ÚS 19/01, II. ÚS 176/03, IV. ÚS 344/04), že na akceptovanie, resp. vyhoviecie podnetu na podanie mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým sťažnosť pre porušenie zákona je, nemá sťažovateľ nárok, teda generálny prokurátor nemá povinnosť takémuto podnetu, ktorý mu bol postúpený, vyhovieť. Ústavný súd vyslovil, že oprávnenie na podanie sťažnosti pre porušenie zákona nemá charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (I. ÚS 7/00). Z tohto dôvodu generálny prokurátor nemôže odložením takéhoto podania, t. j. jeho neakceptovaním, spôsobiť namietané porušenie označených práv sťažovateľa. Podnecovateľ má právo len na to, aby sa generálna prokuratúra jeho podnetom zaoberala, náležite sa s ním vysporiadala a o spôsobe jeho vybavenia ho vyrozumela.

V preskúvanom prípade sťažovateľ bol o vybavení svojich podnetov vyrozumieť už v čase pred podaním sťažnosti ústavnému súdu listami generálnej prokuratúry sp. zn. IV Pz 83/05-37 z 9. augusta 2005 (doručeným 22. augusta 2005) a sp. zn. IV Pz 115/05-20 z 26. októbra 2005 (doručeným 31. októbra 2005).

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti

sťažnosti (návrhu) hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú je možné považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Keďže odložením podania generálnym prokurátorom Slovenskej republiky, resp. jeho neakceptovaním nemohlo dôjsť k porušeniu označených práv sťažovateľa a k priesťahom v postupe generálnej prokuratúry pri vybavovaní jeho podnetov už v čase podania sťažnosti ústavnému súdu nemohlo dochádzať, bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť už po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. septembra 2007